

KOMMUNELEGE

et umulig arbeid fullt av muligheter

Anders Svensson arbeider som kommunelege 1 i en liten fiskerikommune i Vesterålen.

Fotograf Mic Calvert har fulgt ham i ei uke. Her er deres beskrivelse av en kommuneleges hverdag.

LEGE 1

Dagen består av møter, med medarbeidere og motarbeidere, pasienter og politikere. Møter for å bote, hjelpe og trøste, for å planlegge og skape. Og for å spare penger. «Dei må bruke pengar berre på det som er lovpålagt og spare på alt anna» Per Kristian Foss (nrk.no, 8. oktober 2004)

«Hei, ka ti kjem du hjem? Veit du at Bernt har sagt opp? Kaos!! Kom heim. Hilsen oss som e igjen på kontore» 1. september 2004 kl. 09.12.

Men uansett hvor mye takknemlighet vi møter, uansett hvor mye tilfredsstillelse arbeidet gir, så investerer vi mer følelser, engasjement og energi enn det vi får tilbake. På en eller annen måte må vi fylle opp lagrene, lade batteriene.

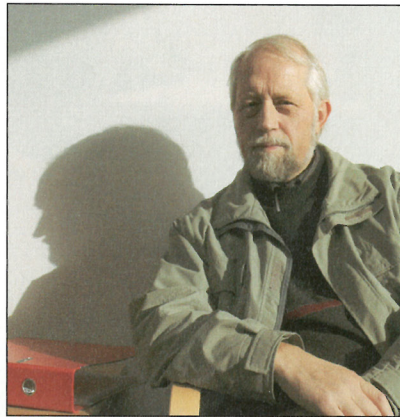

Som kommunelege arbeider du i samfunnet, i det lille samfunnet på legekontoret, i det større samfunnet i helse og sosialetaten og i det enda større, men likevel lille samfunnet i Bø i Vesterålen. De fleste som arbeider som kommuneleger er ikke spesialister i samfunnsmedisin, men vi blir etter hvert spesialister på det samfunnet vi bor i. Drivkraften er lojalitet.

Pasientrettighetsloven § 2-1

«Retten til helsehjelp gjelder bare dersom pasienten kan ha forventet nytte av helsehjelpen, og kostnadene står i rimelig forhold til tiltakets effekt»

NI

pasienter, ni individer, ni mennesker – en halv dag.

Kan umulig bli gode muligheter?

AV ANDERS SVENSSON
allmenn mulighetslege

Å være kommunelege er å arbeide med litt av hvert, og litt til. Jeg er fastlege med en pasientliste. Jeg er helseleder med budsjett- og personellansvar for helsestasjon, fysioterapi-tjenesten, kommunens psykiatritjeneste, og legetjenesten. Jeg er medisinsk faglig rådgiver og for tiden smittevernlege og ansvarlig for miljørettet helsevern.

Som fastlege bør du være generalist, humanatlet og empatisk. Som helseleder må du være tydelig, reflektert og vise omsorg for dine ansatte. Som ansvarlig for lønn og budsjett er det bra om du har tvangsneurotiske personlighetstrekk. I politisk arbeid må du være tålmodig og på grensen til patologisk sta. Som kommunelege i en liten kommune må du tåle å være kjent, at folk vet hvem du er. Et liten dasj av nar-sissisme hjelper nok. Som medisinsk faglig rådgiver bør man være jurist med stort hjerte og samfunnsinteresse.

Alle oppgaver medfører relasjoner til andre mennesker, pasienter, ansatte, samarbeidspartnere, sjefer og politikere. Eller med andre ord, det er flott dersom du er sosialatlet.

Dersom allmennlegen skal kunne litt om alt, skal kommunelegen kunne litt om alt og litt til. Helst skal man naturligvis kunne mye om litt til, men det er det få av oss som kan.

Arbeidet som kommunelege er helt enkelt en umulighet.

Som kommunelege trenger du ikke søke arbeidsoppgaver, de søker deg. Pasientenes behov og ønsker er der selvsagt. Lover og forskrifter, gjerne ledsaget av et tykt rundskriv kommer i haugevis i posten. Samarbeidspartnere, ansatte, politikere og administrasjon har forventinger til deg. Kommunelegen er etterspurt innad i kommunen, regionalt og av helseforetakene. Dersom du gjør deg tilgjengelig, detter det ned nye arbeidsoppgaver i hodet på deg. Dersom du gjør deg utilgjengelig, mister du innflytelse. For som kommunelege har jeg innflytelse. Dersom jeg doserer den nøye og bruker den selektivt, kan mitt arbeid gjøre en forskjell for oss som bor i Bø. Fremfor alt i den økonomiske henge-myren som mange små kommuner befinner seg i.

Av og til får jeg likevel en følelse av at mitt arbeid består i å sortere. Sortere post, pasienter og arbeidsoppgaver. Noen arbeidsoppgaver gjøres godt, andre gjøres godt nok og noen oppgaver gjøres ikke i det hele tatt.

Hvilken bunke arbeidsoppgavene skal sorteres i er det heldigvis jeg selv som bestemmer. I dette ligger en stor grad av frihet. Jeg har for eksempel valgt å bli redaktør i «Utposten» og veileder i allmennmedisin. Jeg arbeider også mye med regional samfunnsmedisin med kommunens velsignelse. Jobben er for så vidt en umulighet, men den er også full av muligheter.

Min gamle bestemor sa ofte «Det du inte kan få, skall du inte etterstå». I en kommune arbeider jeg innenfor bestemte rammer. Der er reglement og rutiner som jeg er nødt til å forholde meg til. Jeg har også en helse- og sosialsjef å ta hensyn til. Det å skjønne hva som er sannsynlig, mulig og umulig, og akseptere det, er en forutsetning for å overleve som kommunelege.

Utfordringen, eller «et helvetes problem» som min helse- og sosialsjef liker å kalle utfordringer, er å finne en balanse. Finne balansen mellom kurativt arbeid og samfunnsmedisin, mellom frihet og ansvar, mellom arbeid og fritid, mellom makt og avmakt. Flere arbeidsoppgaver må i bunken «ikke gjøre» og færre i bunken «gjøre godt».

Mange kolleger spør meg hvor lenge jeg skal bli i Bø. I det ligger et uuttalt spørsmål – hvordan kan du bo og arbeide der ute? Svaret er at jeg har blitt Bøfjæring, Det er svar nok. Jeg er glad for å bo i Bø, men jeg er også glad i jobben min.

Jeg har arbeidet som kommunelege i seks år og har fortsatt bratt læringskurve, både faglig og menneskelig. Dersom kurven flater ut eller om jeg går lei av læring og utfordringer (eller helvetes problemer...) er det opp til meg å sortere annerledes.

I Bø finnes det et helsetilbud som tilbyr massasje, aromaterapi og fotsoneterapi og som kaller seg «Heile dæ». Jeg bruker «Heile Mæ» i jobben min. Jeg har mange hatter og alle er svært forskjellig. Risikoen er selvsagt at jeg bruker Heile Mæ på jobben og at det da ikke blir noe igjen. Heldigvis har jeg en fantastisk familie, en tullete hund, to fine hester, to galne geiter og (bare) en seilbåt.